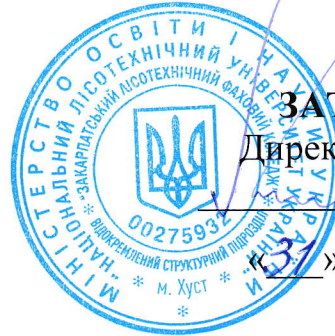

Міністерство освіти і науки України
Відокремлений структурний підрозділ
«Закарпатський лісотехнічний фаховий коледж
Національного лісотехнічного університету України»
Циклова комісія екологічних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ЗЛФК

Михайло ЛИПЧЕЙ

«31» 08 2023

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОЦІНКА ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ

Галузь знань

10 Природничі науки

Спеціальність

101 Екологія

Освітньо-проєсійна програма ***Екологія та охорона навколишнього середовища***

Освітньо-професійний ступінь

фаховий молодший бакалавр

**м. Хуст
2023**

Програма навчальної дисципліни «Оцінка впливу на довкілля» для студентів освітньо-професійного ступеня *фаховий молодший бакалавр спеціальності 101 Екологія*, освітньо-професійна програма *Екологія та охорона навколишнього середовища*

Розробник:

Віталія Шпір – викладач екологічних дисциплін

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії екологічних дисциплін

Протокол від « 29 » 08 2023 № 1

Голова циклової комісії Світлана СОЛДАТЕНКО

« 29 » 08 2023

Схвалено методичною радою ВСП «Закарпатський лісотехнічний фаховий коледж НЛТУ України»

Протокол від « 30 » 08 2023 № 1

« 30 » 08 2023 Голова методради Юрій МОРОЗ

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни «Оцінка впливу на довкілля» полягає в оволодінні студентами теоретичних та методичних засад комплексної оцінки впливу на довкілля. Формування знань теоретико-методичної бази оцінки впливу на довкілля як процесу оцінки ступеня екологічного ризику і безпеки від розміщення (розширення) господарських об'єктів, відповідності об'єктів, що підлягають оцінці впливу на довкілля, вимогам екологічного законодавства, діючим нормативам, обґрунтованості заходів щодо охорони довкілля та здоров'я населення.

Основними завданнями, що будуть вирішені в процесі викладання навчальної дисципліни, є теоретична та практична підготовка майбутніх фахівців з питань:

- основних положень та вимог нормативних документів, законів України та постанов для процедури проведення ОВД;
- основних положень та вимог санітарних правил і норм, будівельних норм та інших законодавчих та підзаконних актів, постанов, що стосуються конкретного виду діяльності;
- характеристики існуючого стану території району та майданчика будівництва;
- переліку можливих екологічно небезпечних впливів і зон впливу діяльності, що проєктується на оточуюче середовище;
- прогнозу змін стану навколишнього середовища у відповідності з переліком впливу при будівництві, експлуатації, ліквідації об'єктів діяльності, що проєктуються, і вірогідних аварійних ситуацій;
- комплексу заходів з попередження і обмеження впливів діяльності, що проєктується на оточуюче середовище.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 45 годин - 1,5 кредитів ЄКТС.

Відповідно до освітньо-професійної програми «Екологія та охорона навколишнього середовища», вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів фахової передвищої освіти таких компетентностей:

Загальні компетентності

ЗК05. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК06. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК08. Прагнення до охорони та збереження навколишнього середовища.

Спеціальні компетентності

СК01. Здатність використовувати базові знання з фахових дисциплін у професійній діяльності.

СК02. Здатність обґрунтовувати власну точку зору та висновки, використовуючи основні теорії та концепції наук про навколишнє середовище.

СК04. Здатність до оцінки впливу процесів техногенезу на стан навколишнього середовища та виявлення екологічних ризиків, пов'язаних з виробничою діяльністю.

СК05. Здатність проводити екологічний моніторинг та оцінювати поточний стан навколишнього середовища.

СК06. Здатність обґрунтовувати необхідність й розробляти заходи, спрямовані на збереження ландшафтно-біологічного різноманіття та формування екологічної мережі.

СК07. Здатність до участі в розробці системи управління та поводження з відходами виробництва та споживання.

СК08. Здатність до використання основних принципів і складових екологічного управління.

СК10. Здатність інформувати громадськість про стан екологічної безпеки та збалансованого природокористування.

СК11. Здатність до участі в реалізації природоохоронних заходів або екологічних проєктів.

СК12. Здатність до опанування міжнародного та вітчизняного досвіду регіональних та транскордонних екологічних проблем.

У результаті вивчення навчальної дисципліни формуються програмні результати навчання

РН2. Здійснювати пошук, відбирати інформацію з різних джерел у сфері професійної діяльності.

РН3. Визначати та описувати основні джерела техногенного пливу на навколишнє природне середовище та оцінювати міру екологічної небезпеки.

РН4. Використовувати положення, принципи, методи та поняття фундаментальних і прикладних наук у навчанні та професійній діяльності.

РН6. Проводити польові та лабораторні дослідження, забір та оцінювання

досліджуваних матеріалів і зразків, проведення аналізів, їх узагальнення та складання звітів.

РН7. Використовувати технологічні стандарти, нормативні документи, довідкові матеріали та технічні засоби для практичного виконання робіт і проведення обробки даних.

РН9. Аналізувати склад, будову, розвиток екосистем у різних просторово-часових масштабах.

РН10. Застосовувати знання щодо геологічного середовища, педосфери, гідросфери та атмосфери для дослідження небезпечних екологічних явищ і процесів з метою вибору шляхів запобігання та їх вирішення.

РН11. Застосовувати знання з охорони навколишнього середовища, екологічного моніторингу, оцінки впливу на довкілля, геохімії довкілля для оцінки природно-ресурсного потенціалу та окремих видів природних ресурсів, оцінки впливу на навколишнє середовище, розрахунків збитків, заподіяних порушенням природоохоронного законодавства.

Програма складається з 1 модуля:

Модуль 1. Оцінка впливу на довкілля

Тема 1.1 Поняття ОВД, мета, завдання.

Тема 1.2. Об'єкти та суб'єкти оцінки впливу на довкілля

Тема 1.3. Етапи проведення ОВД

Тема 1.4. Гласність оцінки впливу на довкілля

Тема 1.5. Структура, зміст і юридична основа висновків з оцінки впливу на довкілля

Тема 1.6. Експертні комісії з оцінки впливу на довкілля

Тема 1.7. Післяпроектний моніторинг

Тема 1.8. Оцінка транскордонного впливу на довкілля

Тема 1.9. Відповідальність за порушення законодавства про ОВД

Модульна контрольна робота 1

Диференційований залік

2. Структура навчальної дисципліни

Назва змістовних модулів і тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	всього	у тому числі:			всього	у тому числі:		
		лекції	практичні	с.р.с.		лекції	практичні	с.р.с.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
МОДУЛЬ 1 Оцінка впливу на довкілля								
Тема 1.1 Поняття ОВД, мета, завдання.	2	2						
Тема 1.2 Об'єкти та суб'єкти оцінки впливу на довкілля	4	2		2				
Тема 1.3 Етапи проведення ОВД	4	2		2				
Тема 1.4 Гласність оцінки впливу на довкілля	4	2		2				
Тема 1.5 Структура, зміст і юридична основа висновків з оцінки впливу на довкілля	6	2	2	2				
Тема 1.6 Експертні комісії з оцінки впливу на довкілля	4	2	2					
Тема 1.7 Післяпроектний моніторинг	6	2	2	2				
Тема 1.8 Оцінка транскордонного впливу на довкілля	6	2	2	2				
Тема 1.9 Відповідальність за порушення законодавства про ОВД	7	2	2	3				
МКР	2	2						
Разом модуль 1:	45	20	10	15				
Всього годин:	45	20	10	15				

3. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1 Оцінка впливу на довкілля

Тема 1.1 Поняття ОВД, мета, завдання.

Поняття оцінки впливу на довкілля. Завдання оцінки впливу на довкілля. Відмінності між оцінкою впливу на довкілля та екологічною експертизою. Категорії видів планованої діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля і підлягають оцінці впливу на довкілля. Основні положення Закону України «Про Оцінку впливу на довкілля» від 23.05.2017 року.

Тема 1.2. Об'єкти та суб'єкти оцінки впливу на довкілля

Перша категорія видів планованої діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля і підлягають оцінці впливу на довкілля. Друга категорія видів планованої діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля та підлягають оцінці впливу на довкілля.

Тема 1.3. Етапи проведення ОВД

Етапи проведення ОВД. Скринінг. Скоупінг. Оцінка впливу, етапи оцінки впливу. Управління екологічним впливом. Оцінка значущості, критерії значимості. Складання звіту про проведення ОВД.

Тема 1.4. Гласність оцінки впливу на довкілля

Гласність оцінки впливу на довкілля. Повідомлення про плановану діяльність. Інформація про висновок з оцінки впливу на довкілля та рішення про провадження планованої діяльності. Звіт з оцінки впливу. Забезпечення безоплатного доступу громадськості до інформації ОВД. Опублікування інформації в друкованих засобах масової інформації. Громадське обговорення.

Тема 1.5. Структура, зміст і юридична основа висновків з оцінки впливу на довкілля

Порядок передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля. Структура висновку. Юридична основа висновків з оцінки впливу на довкілля. Терміни надання суб'єкту господарювання висновків ОВД. Звіт про громадське обговорення. Термін дії висновків ОВД.

Практична робота №1

Оцінка впливу на довкілля планової діяльності

Тема 1.6. Експертні комісії з оцінки впливу на довкілля

Експертні комісії з оцінки впливу на довкілля. Положення про експертну комісію з оцінки впливу на довкілля. Врахування результатів оцінки впливу на довкілля у рішенні про провадження планованої діяльності. Оскарження в судовому порядку рішень, дій чи бездіяльності у процесі здійснення оцінки впливу на довкілля.

Практична робота №2

Організація громадських слухань, участь в них суб'єкта господарювання

Тема 1.7. Післяпроектний моніторинг

Здійснення післяпроектного моніторингу. Порядок, строки і вимоги до здійснення післяпроектного моніторингу. Вжиття додаткових заходів і дій із запобігання, уникнення, зменшення, усунення, обмеження впливу господарської діяльності на довкілля. Випадки повторного здійснення ОВД.

Практична робота №3

Аналіз планової діяльності на території Закарпатської області

Тема 1.8. Оцінка транскордонного впливу на довкілля

Планована діяльність, яка може мати значний негативний транскордонний вплив на довкілля. Рішення про здійснення транскордонної оцінки впливу на довкілля. Оповіщення про проведення транскордонного

моніторингу. Забезпечення та підготовка проекту оповіщення зачеплених держав. Рішення про врахування результатів оцінки транскордонного впливу. Участь України в оцінці транскордонного впливу на довкілля.

Практична робота №4

Робота з Єдиним реєстром з оцінки впливу на довкілля

Тема 1.9. Відповідальність за порушення законодавства про ОВД

Відповідальність за порушення законодавства про оцінку впливу на довкілля. Види відповідальності за порушення процедури ОВД. Порушення законодавства у сфері оцінки впливу на довкілля.

Практична робота №5

Аналіз планової діяльності на навколишнє середовище

Модульна контрольна робота 1

4. Методи контролю

Контроль знань проводиться постійно і поділяється на три види: вхідний, поточний, підсумковий.

Вхідний – проводиться у формі усного опитування на початку вивчення дисципліни для стимулювання здобувачів освіти та перевірки якості опанованого матеріалу на знання основних понять попередньо вивчених дисциплін.

Поточний контроль знань здобувачів освіти з дисципліни «Оцінка впливу на довкілля» здійснюється в ході всіх видів занять за формою, яку обирає викладач. Результати поточного контролю відображаються в журналі обліку навчальних занять.

Перевірка опанування навчального матеріалу здійснюється такими методами: усне експрес-опитування на початку заняття, письмові контрольні роботи, виконання завдань самостійної роботи, модульна контрольна робота та підсумковий диференційований залік.

Підсумковий контроль спрямований на визначення рівня опанування здобувачами освіти всього матеріалу дисципліни. Він проводиться у формі диференційованого заліку за кредитно-модульною системою оцінювання знань.

Диференційований залік письмовий. Оцінювання знань здійснюється за 100 – бальною шкалою. Підсумкова оцінка виводиться на основі суми балів, отриманих студентами протягом семестру за всі види робіт згідно «Положення про кредитно-модульну систему організації освітнього процесу у ВСП «ЗЛФК НЛТУ України».

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Методичне забезпечення

1. Програма навчальної дисципліни.
2. Робоча навчальна програма.
3. Навчальні посібники, підручники, навчально-методичні видання.
4. Конспекти лекцій.
5. Нормативні документи.
6. Методичні вказівки для проведення практичних занять.
7. Методичні вказівки для виконання самостійної роботи.
8. Завдання:
 - поточного контролю знань студентів;
 - модульної контрольної роботи;
 - завдання для заліку.

6. Рекомендована література

Основна

1. Андрусевич А.О. Оцінка впливу на довкілля в Україні: вирішення проблеми по-європейськи. – РАЦ «Суспільство і довкілля». – 2011.
3. Екологічне право України: Академічний курс./ Під. ред. Шемшученка Ю.С./ К.2008
4. Застосування Європейської конвенції з прав людини для захисту екологічних прав та довкілля (посібник) / Є. Алексеєва, О. Мелень-Забрамна, Д. Скрильніков, — Видавництво «Компанія “Манускрипт”» — Львів, 2016. — 240 с.
6. Оцінка впливу на довкілля: можливості для громадськості (посібник) / Є. Алексеєва [за заг. ред. О. Кравченко] — Видавництво «Компанія “Манускрипт”» — Львів, 2017. — 36 с.
7. Оцінка впливу на довкілля та участь громадськості: аналітичний порівняльний огляд європейського й українського законодавства та рекомендації щодо впровадження європейських стандартів в Україні. / Львів: ЕПЛ, 2013. — 96 с.
8. Стратегічна екологічна оцінка: можливості для громадськості (посібник) / С. Шутяк [за заг. ред. О. Кравченко] — Видавництво «Компанія “Манускрипт”» — Львів, 2017. — 28 с.
9. Участь громадськості в процесі прийняття документів державного планування з питань, що стосуються довкілля (посібник) / Є. Алексеєва, О. Кравченко, О. Мелень-Забрамна, С. Шутяк — Видавництво «Компанія «Манускрипт»» — Львів, 2017. — 72 с.

Законодавство:

1. Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» 23.05.2017 р.
2. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25 червня 1991 // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – №41. – Ст.546.
3. Конституція України. Закон України від 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – №30.
4. Конвенція про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті – ООН; Конвенція, Міжнародний документ від 25.02.1991
5. Про затвердження критеріїв визначення планованої діяльності, яка не підлягає оцінці впливу на довкілля, та критеріїв визначення розширень і змін діяльності та об'єктів, які не підлягають оцінці впливу на довкілля – Постанова Кабінету Міністрів України; Критерії від 13.12.2017 № 1010
6. Про затвердження Порядку проведення громадських слухань у процесі оцінки впливу на довкілля – Постанова Кабінету Міністрів України; Порядок, Форма типового документа, Журнал, Протокол від 13.12.2017 № 989
7. Про затвердження Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля та Порядку ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля – Постанова Кабінету Міністрів України; Порядок, Перелік, Форма типового документа, Повідомлення, Оголошення, Звіт, Висновок від 13.12.2017 № 1026
8. Постанова КМУ «Про затвердження Порядку прийняття рішення про здійснення транскордонної оцінки впливу на довкілля». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-2020-%D0%BF#Text>
9. Положення про Експертну комісію з оцінки впливу на довкілля. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1279-21#Text>
10. Єдиний реєстр з оцінки впливу на довкілля. <https://menr.gov.ua/content/ocinka-vplivu-na-dovkillya-ediniy-reestr.html>
11. <https://menr.gov.ua/timeline/Ocinka-vplivu-na-dovkillya.html>